

Radosław WOLNIAK  
Politechnika Śląska  
Wydział Organizacji i Zarządzania  
rwolniak@polsl.pl

## JAKOŚĆ FUNKCJONOWANIA ODDZIAŁÓW PREWENCJI

**Streszczenie.** W artykule zaprezentowano kwestie dotyczące działalności (zwłaszcza w kontekście skuteczności) oddziałów prewencji policji (OPP). W szczególności w publikacji określono najważniejsze aspekty funkcjonowania usług świadczonych przez oddziały prewencji policji w kontekście ich jakości i skuteczności. Zwrócono również uwagę na te działania, które mogą zwiększyć skuteczność funkcjonariuszy.

**Słowa kluczowe:** jakość usług, skuteczność, policja, oddziały prewencji policji

## FUNCTIONING QUALITY OF PREVENTION DEPARTMENTS

**Abstract.** The publication presents issues related to functioning, especially in the context of the effectiveness of police prevention departments. In particular, the publication specifies the most important aspects of the functioning of services provided by police prevention departments in the context of their quality and effectiveness. Attention was also paid to those activities that may increase the effectiveness of officers

**Keywords:** quality of services, effectiveness, police, police prevention departments

### 1. Wprowadzenie

Policja w dzisiejszych czasach jest gwarantem bezpieczeństwa i porządku publicznego. Jako instytucja realizuje ona zadania z zakresu ochrony życia, zdrowia ludzi oraz mienia. Z uwagi na charakter występujących obecnie zagrożeń naruszających te dobra policja stosuje różnorodne formy i metody pracy. Istotnym ze względu na utrzymywanie bezpieczeństwa i porządku w sferze publicznej elementem w strukturze organizacyjnej policji są właśnie

oddziały prewencji. Ich odmienna struktura organizacyjna, wyposażenie oraz taktyka działania sprawiają, że cechują się one gotowością do podjęcia natychmiastowych działań w warunkach szczególnych.

Celem publikacji jest analiza funkcjonowania oddziałów prewencji policji zwłaszcza w kontekście ich skuteczności i jakości świadczonych usług. Policję i jej działalność można bowiem uznać za szczególny przypadek usług publicznych i badać jakość tych usług na przykład przy wykorzystaniu metod ankietowych<sup>1</sup>.

## 2. Funkcjonowanie oddziałów prewencji

Oddziały prewencji powstały na mocy Ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o policji i funkcjonują na zasadach określonych w Zarządzeniu nr 21 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 lutego 2007 r. Na podstawie § 8, pkt 2 Zarządzenia nr 1041 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 września 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji i zakresu działania komend, komisariatów i innych jednostek organizacyjnych policji stworzono oddziały prewencji policji w Białymstoku, Bydgoszczy, Gdańsku, Katowicach, Krakowie, Łodzi, Olsztynie, Poznaniu, Rzeszowie, Szczecinie, Warszawie i we Wrocławiu oraz samodzielne pododdziały prewencji policji w Bielsku-Białej, Częstochowie, Kielcach, Legnicy, Lublinie, Opolu, Płocku, Radomiu i Zielonej Górze, zwane dalej oddziałami prewencji policji<sup>2</sup>.

Do zakresu działania oddziału prewencji policji i samodzielnego pododdziału prewencji policji należą:<sup>3</sup>

---

<sup>1</sup> Wolniak R., Skotnicka B.: Metody i narzędzia zarządzania jakością. Teoria i praktyka. Cz. 1. Wydawnictwo Politechniki Śląskiej, Gliwice 2011; Wolniak R., Skotnicka-Zasadzień B.: Wykorzystanie metody Servqual do badania jakości usług w administracji samorządowej. Wydawnictwo Politechniki Śląskiej, Gliwice 2009; Wolniak R.: Motywacja w systemie zarządzania jakością usług. „Problemy Jakości”, nr 2, 2005, s. 17-22; Wolniak R., Skotnicka-Zasadzień B.: Pomiar postrzeganej jakości usług w administracji samorządowej. „Ekonomika i Organizacja Przedsiębiorstwa”, nr 7, 2009, s. 68-75; Wolniak R., Skotnicka-Zasadzień B.: Czynniki jakości usług samorządowych na przykładzie Rudy Śląskiej. „Ekonomika i Organizacja Przedsiębiorstwa”, nr 4, 2010; Wolniak R., Skotnicka-Zasadzień B.: Ocena czynników jakości usług w administracji samorządowej. „Marketing i Rynek”, nr 6, 2010, s. 32-36; Wolniak R., Skotnicka-Zasadzień B.: Postrzegana jakość usług świadczonych przez urząd miejski w Katowicach i analiza czynników ukrytych na nią wpływających. „Samorząd Terytorialny”, nr 7-8, 2011, s. 100-109; Wolniak R., Skotnicka-Zasadzień B.: The concept of study of Servqual method's gaps. “Quality and Quantity, No. 4, Vol. 46, 2012, p. 1239-1247; Wolniak R., Jasinowska A.: Wykorzystanie metody Servqual w administracji publicznej na przykładzie Urzędu Miejskiego w Zabrze. Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej, s. Organizacja i Zarządzanie, z. 31. Gliwice 2006, s. 17-39.

<sup>2</sup> Decyzja nr 809 Komendanta Głównego Policji z 14 listopada 2007 r. w sprawie utworzenia oddziałów prewencji policji i samodzielnych pododdziałów prewencji policji, Dz. Urz. KGP nr 21, poz. 158.

<sup>3</sup> Zarządzenie nr 1041 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 września 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji i zakresu działania komend, komisariatów i innych jednostek organizacyjnych policji, Dz. Urz. KGP nr 18, poz. 135.

- 1) wykonywanie zadań związanych z prowadzeniem operacji policyjnych w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa i porządku publicznego,
- 2) udział w działaniach pościgowo-blokadowych za niebezpiecznym przestępcą,
- 3) ochrona porządku publicznego w czasie konstytucyjnie określonych stanów nadzwyczajnych, katastrof naturalnych i awarii technicznych,
- 4) ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego podczas pobytu przedstawicieli obcych państw,
- 5) ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego podczas legalnych zgromadzeń publicznych oraz w czasie imprez masowych i protestów społecznych,
- 6) przywracanie porządku publicznego w przypadkach zbiorowego naruszenia prawa,
- 7) wspieranie jednostek policji w działaniach patrolowych oraz patrolowo-interwencyjnych,
- 8) organizowanie i prowadzenie doskonalenia zawodowego dla policjantów i pracowników oddziału lub pododdziału,
- 9) wykonywanie zadań w zakresie bezpieczeństwa i higieny służby i pracy, ochrony przeciwpożarowej oraz medycyny pracy,
- 10) zapewnianie przestrzegania przepisów o ochronie informacji niejawnych oraz danych osobowych.

Oddziały prewencji policji stanowią centralny odwód Komendanta Głównego Policji przeznaczony do działań na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej. Nad oddziałami prewencji policji nadzór sprawuje Komendant Główny Policji. Podejmuje on decyzje w sprawie zmiany miejsca stacjonowania oddziałów prewencji policji oraz w sprawie ich koncentracji w przypadku prowadzenia operacji wymagających użycia oddziałów prewencji policji z kilku województw<sup>4</sup>. Oddziałami prewencji policji kierują dowódcy podlegający Komendantowi Wojewódzkiemu (Stołecznemu) Policji, który z kolei sprawuje nadzór za pomocą komórek właściwych w sprawach sztabowych, nad przygotowaniem oddziałów prewencji policji do wykonywania zadań wynikających z odrębnych przepisów dotyczących wykorzystania przyznanego limitu etatowego w stopniu nie mniejszym niż 90% etatu oddziału prewencji policji, zapewnienia wyszkolenia oraz wyposażenia oddziałów prewencji policji w środki techniczne czy wprowadzenia rozwiązań organizacyjnych zapewniających dyspozycyjność oddziałów prewencji policji, a w przypadku wprowadzenia stanów wyższej gotowości, do zapewnienia obecności co najmniej 75% stanu osobowego<sup>5</sup>.

---

<sup>4</sup> Partyka M.: Organizacja i funkcjonowanie Oddziałów Prewencji Policji w Polsce na przykładzie Oddziału Prewencji Policji w Katowicach. Praca dyplomowa pod kierunkiem R. Wolniaka, Katowice 2017; Cylkowski T.: Rola Policji w systemie bezpieczeństwa wewnętrznego. „Kultura Bezpieczeństwa. Nauka-Praktyka-Refleksje”, nr 20, 2015; Dworzecki J.: Organizacja szkolnictwa policyjnego w Polsce (1990-2009). Zarys problematyki. Zeszyt Naukowy Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa Publicznego i Indywidualnego „Apeiron”, nr 5, 2001; Gembara S., Rymaniak J.: Organizacja i zarządzanie w Policji: teraźniejszość i przyszłość. Poznań 2007.

<sup>5</sup> Socha R., Letkiewicz A., Guła P.: Policyjne oddziały i pododdziały zwarte w Polsce. Historia i teraźniejszość. Szczytno 2010.

Obecnie dobór kandydatów do służby w policji realizowany jest na podstawie Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w policji<sup>6</sup>.

Każdy kto chciałby wstąpić w szeregi tej formacji musi spełnić następujące wymagania:

- mieć polskie obywatelstwo,
- nie być skazanym prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe,
- mieć nieposzlakowaną opinię,
- mieć co najmniej średnie wykształcenie,
- korzystać z pełni praw publicznych,
- dawać rękojmię zachowania tajemnicy stosownie do wymogów określonych w przepisach o ochronie informacji niejawnych,
- posiadać odpowiednie zdolności fizyczne i psychiczne do służby w formacjach uzbrojonych podległych szczególnej dyscyplinie służbowej, której gotów jest się podporządkować,
- osoby podlegające kwalifikacji wojskowej powinny mieć uregulowany stosunek do służby wojskowej.

Po spełnieniu powyższych wymagań kandydat może przystąpić do rekrutacji.

Postępowanie kwalifikacyjne składa się z następujących etapów<sup>7</sup>:

- 1) ogłoszenie Komendanta Głównego Policji – rozpoczyna procedurę rekrutacji. W ogłoszeniu podaje się terminy i limity przyjęć do służby w policji,
- 2) złożenie wymaganych dokumentów,
- 3) ocena złożonych dokumentów – procedurę kwalifikacyjną prowadzą komórki ds. doboru w komendach wojewódzkich (stołecznej) policji,
- 4) sprawdzenie w ewidencjach, rejestrach i kartotekach prawdziwości danych zawartych w kwestionariuszu osobowym kandydata do służby w policji,
- 5) test wiedzy – obejmuje 40 pytań z zakresu funkcjonowania władzy ustawodawczej, wykonawczej i sądowniczej oraz z zakresu bezpieczeństwa publicznego,
- 6) test sprawności fizycznej – zaliczenie następuje po pokonaniu sprawnościowego toru przeszkód w czasie nieprzekraczającym 1 min. i 41 s. Test sprawdza szybkość, zwinność, siłę i wytrzymałość kandydata,
- 7) test psychologiczny MultiSelect – bada predyspozycje intelektualne i osobowościowe kandydata do służby w policji,

---

<sup>6</sup> Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w Policji (Dz.U., poz. 432, z późn. zm.).

<sup>7</sup> <http://praca.policja.pl/pwp/rekrutacja/38728,Podstawowe-informacje-o-doborze-do-sluzby-w-Policji.html>, 24.07.2017.

- 8) postępowanie sprawdzające przeprowadzane w celu potwierdzenia nieposzlakowanej opinii kandydata do służby oraz ustalenia, czy kandydat może uzyskać dostęp do informacji niejawnych, potwierdzony „poświadczeniem bezpieczeństwa”,
- 9) rozmowa kwalifikacyjna – ma na celu poznanie kandydata do służby i ocenę jego społecznych postaw wobec ludzi, jego motywacji do podjęcia służby w policji, a także ocenę jego umiejętności w zakresie skutecznego komunikowania się z innymi osobami,
- 10) komisja lekarska ocenia zdolność fizyczną i psychiczną do służby w formacjach uzbrojonych.

Formy i metody wykonywanych zadań w zakresie ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz utrzymywania bezpieczeństwa i porządku publicznego przez funkcjonariuszy policji, w tym również funkcjonariuszy OPP Katowice pełniących służbę patrolową, a w szczególności organizację tej służby i sposób jej pełnienia określono w Zarządzeniu nr 768 KGP.

Służba patrolowa oznacza wykonywanie zadań służbowych przez policjanta lub grupę policjantów w patrolu pieszym lub z wykorzystaniem środka transportu służącego do przemieszczania się w określonym rejonie zagrożenia, rejonie odpowiedzialności, na wyznaczonej trasie patrolowej lub w określonym miejscu zagrożonym.

Służbę patrolową pełnią policjanci:

- 1) komórek: patrolowych, interwencyjnych, patrolowo-interwencyjnych, wywiadowczych,
- 2) oddziałów prewencji policji.

Policjanci oddziałów prewencji policji za zgodą Komendanta Wojewódzkiego (Stołecznego) policji pełnią służbę patrolową na terenie działania komend powiatowych policji, jako siły wzmocnienia. Służbę patrolową pełnią przez policjantów oddziałów prewencji policji organizuje się według następujących zasad<sup>8</sup>:

- 1) dowódca oddziału prewencji policji wyznacza policjantów do pełnienia służby patrolowej;
- 2) jednostka terenowa wspierana przez oddział prewencji policji jest zobowiązana przygotować ceduły patrolowe oraz w uzgodnieniu z dowódcą określić taktykę pełnienia służby umożliwiającą efektywne jej wykonanie;
- 3) odprawę do służby patrolowej i rozliczanie ze służby przeprowadza się na terenie działania tej jednostki policji, gdzie policjanci mają pełnić służbę. Za prawidłowy przebieg odprawy i rozliczenie ze służby odpowiedzialny jest kierownik tej jednostki policji;
- 4) za sposób pełnienia służby patrolowej przez policjantów oddziałów prewencji policji w rejonie wyznaczonego działania oraz realizację zleconych zadań odpowiedzialny jest ich bezpośredni przełożony lub kierownik jednostki policji, na terenie której pełniona jest służba;

---

<sup>8</sup> Zarządzenie nr 768 Komendanta Głównego Policji z 14 sierpnia 2007 r. w sprawie form i metod wykonywania zadań przez policjantów pełniących służbę patrolową oraz koordynacji działań o charakterze prewencyjnym (Dz. Urz. KGP, nr 15, poz. 119).

- 5) pododdziały prewencji policji kierowane do służby patrolowej mogą mieć na swoim wyposażeniu dodatkowo sprzęt do działań przywracających naruszony porządek publiczny, bez środków wzmocnienia, o których mowa w odrębnych przepisach;
- 6) policjanci pododdziałów alarmowych pełnią służbę patrolową wyłącznie na terenie miasta będącego siedzibą oddziału prewencji policji lub miejscowości pobliskiej. Służba pełniona jest w systemie koncentrycznym.

Komendant Główny Policji zgodnie z Zarządzeniem nr 715 z 2003 r. utworzył, także nieetatowe pododdziały prewencji policji (NPP) i nieetatowe oddziały prewencji policji (NOP).

Nieetatowe pododdziały i oddziały prewencji policji są organizowane do wykonywania zadań oddziałów prewencji policji i samodzielnych pododdziałów prewencji policji. Do składu NPP i NOP wyznacza się policjantów, którzy pełnią służbę głównie w komórkach organizacyjnych policji noszących nazwę: prewencji, patrolowa, interwencyjna, patrolowo-interwencyjna, konwojowa, ochronna, konwojowo-ochronna, dzielnicowych, policji sądowej. Podstawową komórką nieetatowych pododdziałów prewencji policji jest kompania NPP, w skład której wchodzi plutony i drużyny. Nieetatowy oddział prewencji policji tworzy się przez łączenie kompanii NPP na terenie województwa. Nadzór nad NPP i NOP sprawuje komendant wojewódzki policji za pośrednictwem komórki organizacyjnej komendy wojewódzkiej policji wykonującej zadania sztabu policji. Ponadto komendant wojewódzki policji określa w drodze decyzji: liczbę kompanii NPP w województwie; liczbę i strukturę organizowanych NOP; miejsca koncentracji i siedziby NOP oraz kompanii, plutonów i drużyn NPP, które utworzą komendanci powiatowi policji. Koncentrację NPP, tj. zgrupowanie w jednym miejscu policjantów wchodzących w skład NPP, można zarządzić m.in. w przypadku: wystąpienia na terenie województwa zbiorowych naruszeń prawa; konieczności zapewnienia porządku publicznego podczas zgromadzeń, imprez i uroczystości; konieczności zapewnienia ochrony porządku publicznego i mienia obywateli w czasie akcji ratowniczych podczas katastrof naturalnych, awarii technicznych i zagrożeń epidemiologicznych lub ekologicznych, jak również w przypadku organizowania działań w ramach pościgów za niebezpiecznymi przestępcami<sup>9</sup>.

Decyzje o koncentracji NOP lub wybranych NPP w województwie podejmuje komendant wojewódzki policji, uwzględniając wyniki analizy i ocenę stanu porządku publicznego na terenie województwa. Komendant powiatowy policji może natomiast podjąć decyzję o koncentracji NPP utworzonych z podległych mu policjantów i skierować je do działań na obszarze powiatu. O zarządzanej koncentracji Komendant powiatowy policji niezwłocznie informuje komendanta wojewódzkiego policji za pośrednictwem komórki organizacyjnej komendy wojewódzkiej policji wykonującej zadania sztabu policji, podając dane na temat czasu i przyczyny koncentracji oraz liczby uczestniczących policjantów. Z kolei koncentrację NPP albo NOP przeznaczonych do działań na terenie innego województwa lub do działań

---

<sup>9</sup> Kitler W., Czuryk M., Karpiuk M.: *Aspekty prawne bezpieczeństwa narodowego RP*. Warszawa 2013; Misiuk A.: *Instytucje policyjne w Polsce. Zarys dziejów od X wieku do współczesności*. Szczytno 2006; Pieprzny S.: *Policja. Organizacja i funkcjonowanie*. Warszawa 2007; Wiszowaty E.: *Etyka policji. Między prawem, moralnością i skutecznością*. Warszawa 2011.

o szerszym zasięgu zarządza komendant główny policji lub z jego upoważnienia dyrektor Głównego Sztabu Policji KGP<sup>10</sup>.

### 3. Ocena jakości funkcjonowania oddziałów prewencji

Zaprezentowane w publikacji badania zostały przeprowadzone w jednym z oddziałów prewencji w 2017 r. Objęto nimi łącznie 70 osób – 50 z nich to cywile, natomiast pozostałe 20 osób to funkcjonariusze oddziałów prewencji.

Z badań mieszkańców wynika, że policjanci są skuteczni w swych działaniach (67,1% ankietowanych). Przeciwną opinię wyraziło 32,9% ankietowanych. Podobnie raczej pozytywnie oceniany jest przez mieszkańców poziom wykształcenia funkcjonariuszy – 62,9% ankietowanych uznało go za wystarczający, podczas gdy 37,1% za niewystarczający. Środki i sprzęt wykorzystywane przez funkcjonariuszy są przez nich pozytywnie oceniane (90%). Tylko 10% funkcjonariuszy uważa, że sprzęt i wykorzystywane środki są niewystarczające. Badani mieszkańcy uważają generalnie (82,9%), że funkcjonariusze oddziału prewencji są widoczni na mieście, podczas gdy jedynie 17,1% z nich jest przeciwnego zdania.

W tabeli 1 zebrano dane na temat działań, które należy podjąć, aby zwiększyć efektywność funkcjonariuszy oddziału prewencji policji. Większość ankietowanych (51,4%) zwracała uwagę, że w tym celu szczególnie wskazane byłoby przyznanie funkcjonariuszom większych uprawnień, które obecnie są mocno ograniczone i niewystarczające w przypadku trudniejszych interwencji. Również bardzo ważnym środkiem mogłoby być zdaniem ankietowanych (65,7% osób) wprowadzenie surowszych wyroków dla osób popełniających przestępstwa. Przydatnym działaniem, wskazanym przez 21,4% ankietowanych, byłoby zwiększenie liczby patroli. Pozostałe działania zostały wskazane przez znacznie mniejszą liczbę ankietowanych (poniżej 10%) i dotyczą one kwestii takich jak: ulepszenie i zwiększenie ilości sprzętu używanego przez policjantów oraz lepsze szkolenia policjantów.

Tabela 1

#### Działania zwiększające skuteczność funkcjonariuszy oddziału prewencji policji

Działania zwiększające skuteczność funkcjonariuszy oddziału prewencji policji	Odsetek ankietowanych [%]
Zwiększyć liczbę patroli	21,4
Ulepszyć i zwiększyć ilość sprzętu używanego przez policjantów	7,1
Wprowadzić surowsze wyroki dla osób popełniających przestępstwa	65,7
Lepiej szkolić policjantów	7,1
Przyznanie policjantom większych uprawnień	51,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Partyka M.: Organizacja i funkcjonowanie oddziałów prewencji policji w Polsce na przykładzie oddziału prewencji policji w Katowicach. Praca dyplomowa pod kierunkiem R. Wolniaka. Katowice 2017.

<sup>10</sup> Socha R., Letkiewicz A., Guła P.: op.cit., s. 114-116.

#### 4. Podsumowanie

Większość badanych respondentów wie czym jest oddział prewencji policji i jest świadoma, jakie zadania pełnią funkcjonariusze tej formacji. Ponad połowa ankietowanych uważa, że funkcjonariusze pełniący służbę są często widoczni podczas wykonywania działań mających na celu przywrócenie ładu i porządku na patrolowanym terenie. Również ponad połowa respondentów uważa, że skuteczność działania policjantów jest wystarczająca i że są oni w dużej mierze chętni do pomocy, gdy obywatel tego potrzebuje.

Zdaniem ankietowanych funkcjonariusze pracujący w oddziale prewencji są widoczni podczas patrolowania okolicy, są dość dobrze wyszkoleni oraz dysponują wystarczającą ilością środków i sprzętu do wykonywania swojej pracy. Aby usprawnić i zwiększyć efektywność działania funkcjonariuszy oddziału prewencji policji w Katowicach ankietowani przede wszystkim zaproponowali, aby rząd wprowadził surowsze wyroki dla osób popełniających przestępstwa, przyznał policjantom większe uprawnienia oraz by zwiększono liczbę patroli. Pomimo pewnych zastrzeżeń odnośnie do aspektów działania policjantów oddziału prewencji policji zdecydowana większość badanych osób dobrze ocenia organizację i funkcjonowanie tej formacji. Z badań wynika, że najczęściej to młodzi ludzie byli adresatami negatywnych opinii, zaś osoby w średnim i starszym wieku mają lepsze zdanie na temat funkcjonowania badanych oddziałów.

#### Bibliografia

1. Cylkowski T.: Rola policji w systemie bezpieczeństwa wewnętrznego. „Kultura Bezpieczeństwa. Nauka-Praktyka-Refleksje”, nr 20, 2015.
2. Decyzja nr 809 Komendanta Głównego Policji z 14 listopada 2007 r. w sprawie utworzenia oddziałów prewencji policji i samodzielnych pododdziałów prewencji policji (Dz. Urz. KGP nr 21, poz. 158).
3. Dworzecki J.: Organizacja szkolnictwa policyjnego w Polsce (1990-2009). Zarys problematyki. Zeszyt Naukowy Wyższej Szkoły Bezpieczeństwa Publicznego i Indywidualnego „Apeiron”, nr 5, 2001.
4. Gembara S., Rymaniak J.: Organizacja i zarządzanie w policji: teraźniejszość i przyszłość. Poznań 2007.
5. <http://praca.policja.pl/pwp/rekrutacja/38728,Podstawowe-informacje-o-doborze-do-sluzby-w-policji.html>, 25.12.2017.
6. Kitler W., Czuryk M., Karpiuk M.: Aspekty prawne bezpieczeństwa narodowego RP. Warszawa 2013.



7. Misiuk A.: Instytucje policyjne w Polsce. Zarys dziejów od X wieku do współczesności. Szczytno 2006.
8. Partyka M.: Organizacja i funkcjonowanie oddziałów prewencji policji w Polsce na przykładzie oddziału prewencji policji w Katowicach. Praca dyplomowa pod kierunkiem R. Wolniaka. Katowice 2017.
9. Pieprzny S.: Policja. Organizacja i funkcjonowanie. Warszawa 2007.
10. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 kwietnia 2012 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego w stosunku do kandydatów ubiegających się o przyjęcie do służby w policji (Dz.U. ,poz. 432, z późn. zm.).
11. Socha R., Letkiewicz A., Guła P.: Policyjne oddziały i pododdziały zwarte w Polsce. Historia i terażniejszość. Szczytno 2010.
12. Wiszowaty E.: Etyka policji. Między prawem, moralnością i skutecznością. Warszawa 2011.
13. Wolniak R., Jasinowska A.: Wykorzystanie metody Servqual w administracji publicznej na przykładzie Urzędu Miejskiego w Zabrze. Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej, s. Organizacja i Zarządzanie, z. 31. Gliwice 2006.
14. Wolniak R., Skotnicka B.: Metody i narzędzia zarządzania jakością. Teoria i praktyka. Cz. 1. Wydawnictwo Politechniki Śląskiej, Gliwice 2011.
15. Wolniak R., Skotnicka-Zasadzień B.: Czynniki jakości usług samorządowych na przykładzie Rudy Śląskiej. „Ekonomika i Organizacja Przedsiębiorstwa”, nr 4, 2010.
16. Wolniak R., Skotnicka-Zasadzień B.: Ocena czynników jakości usług w administracji samorządowej. „Marketing i Rynek”, nr 6, 2010.
17. Wolniak R., Skotnicka-Zasadzień B.: Pomiar postrzeganej jakości usług w administracji samorządowej. „Ekonomika i Organizacja Przedsiębiorstwa”, nr 7, 2009.
18. Wolniak R., Skotnicka-Zasadzień B.: Postrzegana jakość usług świadczonych przez urząd miejski w Katowicach i analiza czynników ukrytych na nią wpływających. „Samorząd Terytorialny”, nr 7-8, 2011.
19. Wolniak R., Skotnicka-Zasadzień B.: The concept of study of Servqual method's gaps. “Quality and Quantity, No. 4, Vol. 46, 2012.
20. Wolniak R., Skotnicka-Zasadzień B.: Wykorzystanie metody Servqual do badania jakości usług w administracji samorządowej. Wydawnictwo Politechniki Śląskiej, Gliwice 2009.
21. Wolniak R.: Motywacja w systemie zarządzania jakością usług. „Problemy Jakości”, nr 2, 2005.
22. Zarządzenie nr 1041 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 września 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji i zakresu działania komend, komisariatów i innych jednostek organizacyjnych policji (Dz. Urz. KGP, nr 18, poz. 135).
23. Zarządzenie nr 768 Komendanta Głównego Policji z 14 sierpnia 2007 r. w sprawie form i metod wykonywania zadań przez policjantów pełniących służbę patrolową oraz koordynacji działań o charakterze prewencyjnym (Dz. Urz. KGP, nr 15, poz. 119).